

Sygn. akt Ts 113/13

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia*20 lipca*..... 2013 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej

Z O w sprawie zgodności:

1) art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, ze zm.) z

art. 2 w związku z art. 42 ust. 1; art. 31 ust. 3 w związku z art. 21 i art. 64 ust. 1 i 3; art. 32 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

2) art. 421 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z

art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w zakresie zbadania zgodności art. 421 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

UZASADNIENIE:

W skardze konstytucyjnej z 5 kwietnia 2013 r. (data nadania) Z O (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność z Konstytucją dwóch przepisów. Po pierwsze, domaga się stwierdzenia, że art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, ze zm.; dalej: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii) w zakresie, w jakim dopuszcza możliwość orzeczenia przepadku przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przepadkiem, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 42 ust. 1; art. 31 ust. 3 w związku z art. 21 i art. 64 ust. 1 i 3; art. 32 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji. Po drugie, art. 421 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.) w zakresie, w jakim uniemożliwia wniesienie środka odwoławczego od postanowienia o przepadku, zarzucił niezgodność z art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Wyrokiem z dnia maja 2012 r. (sygn. akt) Sąd Okręgowy w O uznał trzy osoby za winne przestępstw stypizowanych m.in. w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii i wymierzył im kary pozbawienia wolności. W związku ze skazaniem sprawców tych czynów zabronionych sąd, na podstawie zakwestionowanego art. 70 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa stanowiącego własność skarżącego samochodu osobowego, wykorzystanego uprzednio do popełnienia przestępstwa. Sąd Apelacyjny w B wyrokiem z dnia października 2012 r. (sygn. akt) – w zakresie orzeczonego przepadku – utrzymał w mocy wyrok sądu I instancji.

Uzasadniając zarzuty niekonstytucyjności, skarżący podniósł, że zastosowanie środka karnego, tj. pozbawienie własności rzeczy, która nie należy do sprawcy przestępstwa, ale była wykorzystana do jego popełnienia, narusza konstytucyjną zasadę *nullum poena sine lege*. Zdaniem skarżącego stosowanie tej formy represji karnej względem osoby, której nie udowodniono jakiegokolwiek udziału w przestępstwie, nie odpowiada standardom konstytucyjnym. Względem art. 70 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skarżący sformułował również zarzut naruszenia zasady poprawnej legislacji, przepis ten nie pozwala bowiem na jednoznaczne ustalenie jego adresatów, a nadto został nieprecyzyjnie sformułowany.

Skarżący uznał, że kwestionowany w skardze przepis ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii narusza konstytucyjną zasadę równej ochrony własności, gdyż zezwala na pozbawienie własności osoby, która czerpie zyski z przestępczej działalności osób trzecich, jak i osoby, która nie miała świadomości celu, w jakim osoba trzecia będzie posługiwała się należącym do niej przedmiotem. Ponadto w skardze zarzucono, że art. 70 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dopuszcza ingerencję w prawo własności w sposób naruszający art. 31 ust. 3 Konstytucji, gdyż ograniczenie nie pozostaje w racjonalnej i odpowiedniej proporcji do celów tej regulacji.

Z kolei względem art. 421 k.p.k. skarżący sformułował zarzut naruszenia prawa do sądu i do dwuinstancyjnego postępowania. Jego zdaniem przepis ten nie daje możliwości kontroli instancyjnej orzeczenia kształtującego zakres praw osoby, względem której sąd orzekł przepadek własności rzeczy.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2013 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany do uzupełnienia braków formalnych rozpatrywanej skargi konstytucyjnej przez wskazanie ostatecznego – w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – orzeczenia organu władzy publicznej, z wydaniem którego skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną, wyjaśnienie, w jaki sposób zakwestionowany art. 421 k.p.k. był podstawą tego

orzeczenia; wyjaśnienie, w jaki sposób przepisy stanowiące przedmiot skargi prowadzą do naruszenia praw podmiotowych wynikających z art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3, art. 32, art. 42 ust. 1, art. 45 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1-3 Konstytucji. W piśmie z 20 maja 2013 r. pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do zarządzenia sędziego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Merytoryczne rozpoznanie zarzutów skargi konstytucyjnej może nastąpić jedynie wówczas, gdy zostały spełnione przesłanki zawarte w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK). Przedmiotem kontroli w trybie skargi konstytucyjnej może być tylko taki przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego ostatecznie rozstrzygnięto o przysługujących skarżącemu konstytucyjnych prawach lub wolnościach. Warunek ten jest spełniony wtedy, gdy kwestionowany w skardze akt prawny determinuje, w sensie normatywnym, treść orzeczenia przyjętego za podstawę skargi w tym jego aspekcie, w którym skarżący upatruje naruszenie przysługujących mu praw lub wolności o charakterze konstytucyjnym (zob. np. postanowienia TK z dnia 22 lutego 2001 r., Ts 193/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 77; 2 kwietnia 2003 r., Ts 193/02, OTK ZU nr 2/B/2003, poz. 145).

Przedmiotem skargi skarżący uczynił m.in. art. 421 k.p.k., stanowiący, że osobie niebędącej oskarżonym, która zgłasza roszczenie do mienia objętego przepadkiem przedmiotów, przysługuje prawo dochodzenia swych roszczeń tylko w drodze postępowania cywilnego. Przepis ten nie może być jednak uznany za podstawę prawną skazujących wyroków sądów karnych, w których przypisano winę sprawcom czynów zabronionych, określonych m.in. w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Orzeczenia te nie dotyczyły bowiem kwestii

dochodzenia roszczeń związanych z przypadkiem własności samochodu skarżącego.

Niezależnie od powyższego trzeba podkreślić, że sformułowany względem art. 421 k.p.k. zarzut naruszenia prawa do sądu i dwuinstancyjności postępowania sądowego jest oczywiście bezzasadny. Przywołany przepis k.p.k. nie normuje zagadnienia kontroli orzeczeń wydawanych przez sądy karne, nie dotyczy instancyjnej kontroli wyroków sądowych, z jego treści nie można wyprowadzić wniosku o braku możliwości kwestionowania sądowego orzeczenia w sprawie o przepadek własności rzeczy wykorzystanej do popełnienia przestępstwa.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 oraz art. 49 w związku z art. 36 ust. 3 ustawy o TK postanowił odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie dotyczącym badania zgodności art. 421 k.p.k. z Konstytucją.

W odniesieniu do art. 70 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skarga konstytucyjna została przekazana do merytorycznego rozpoznania.